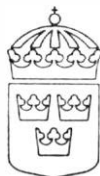

Motion till riksdagen

1988/89: Sf511

av Lars Werner m. fl. (vpk)
Flyktingpolitiken

Mot.
1988/89
Sf511 – 517

Vänsterpartiet kommunisterna anser att vi i Sverige i förhållande till vår levnadsstandard, vår inkomst per capita, våra demokratiska traditioner och arbetarrörelsens grundläggande värderingar om internationell solidaritet borde ha en mer generös flyktingpolitik. Vpk anser också att vaktslående om en generös och human flyktingpolitik nu är viktigare än någonsin.

I samband med förverkligande av en generös och human flyktingpolitik prövas en rad grundläggande värderingar. Värderingar som humanism, solidaritet, medmänsklighet, alla människors lika värde osv. utgör grundstenar för ett solidariskt samhälle.

Vpk anser att vi inte har råd att kompromissa bort de värderingarna för att en human och generös flyktingpolitik innebär vissa administrativa kostnader i initialskedet.

Särskilt i dag, när flyktingproblemen i världen är mycket stora och växande, bör Sverige framstå som ett positivt exempel. I dag är det de fattiga och underutvecklade länderna i tredje världen som bär den största delen av bördan av flyktingströmmarna, medan de högt industrialiserade länderna i Europa anstränger sig att bygga vattentäta murar omkring sig för att skydda sig mot flyktingtillströmningen.

Också Sverige deltar i viss mån i den antihumanitära kapprustningen. Genom att införa visumtvång försöker man stoppa flyktingvägarna och göra det omöjligt för flyktingar att komma till Sverige och söka politisk asyl. Det senaste exemplet är införande av visumtvång för chilensare. Detta kan vpk inte acceptera.

Vpk är helt på det klara med att enstaka länder inte ensamma kan lösa världens flyktingproblem. Men vi anser att regeringen på statsministernivå bör ta initiativ till internationella överenskommelser för att på ett positivt och konstruktivt sätt bidra till en lösning av flyktingproblemen.

Målsättningen ska vara att de övriga nordiska länderna, men också övriga europeiska länder, på ett organiserat sätt tar sin — och en mycket större — del av ansvaret för de stora flyktingproblemen i världen. Under tiden får regeringen inte förhindra den spontana flyktinginvandringen till Sverige genom ex. vis visumtvång.

Vänsterpartiet kommunisterna anser emellertid att det måste skapas vissa förutsättningar för att förverkliga den humana och generösa flyktingpolitik som riksdagen har beslutat. Den viktigaste frågan idag är svårigheterna som det kommunala flyktingmottagandet har. Att vi lyckas lösa det problemet är av avgörande betydelse för den framtida flyktingpolitiken.

När riksdagen behandlade frågan om det kommunala flyktingmottagandet rådde stor enighet bland riksdagspartierna om att invandrarverket i sina frivilliga överenskommelser med de olika kommunerna för utplacering av flyktingar skulle utgå från vissa på förhand bestämda kriterier.

Invandrarverket skulle överväga utplaceringar mellan olika kommuner beroende på bl. a. tillgång till bostäder, en god arbetsmarknadssituation, utvecklade servicerutiner i den kommunala administrationen. Avsikten med det här förfarandet var naturligtvis att åstadkomma en så humanistisk integrering av flyktingar som möjligt i de olika kommunerna.

Av olika skäl har den här ideala situationen inte inträffat. Vi kan idag konstatera att vi befinner oss i en krissituation där invandrarverket i ren desperation och till varje pris måste placera flyktingar i olika kommuner, även om lämpligheten för vissa placeringar starkt kan ifrågasättas.

Det finns idag 13 000 personer i flyktingförläggningar. 3000 av dem har redan fått politisk asyl och därmed uppehålls- och arbetstillstånd. De kan emellertid inte placeras i olika kommuner, i huvudsak på grund av den stora bostadsbristen, trots en ökad efterfrågan och brist på arbetskraft som redovisas åtminstone i de mest överhettade regionerna i landet.

Det allvarliga i situationen är att antalet personer som vistas i förläggningar ökar. Under augusti och september 1988 t. ex. kom 2000 personer per månad samtidigt som 1000 personer per månad slussades ut från förläggningarna. Enbart under de två senaste månaderna växte således behovet av förläggningsplatser med 2000.

Varje år betalar invandrarverket hundratals miljoner kronor till olika privatpersoner, som skor sig på invandrarverkets desperata behov av att hitta tak över huvudet för flyktingar. Mot denna bakgrund anser vpk att man inte längre kan tala om en human och generös flyktingpolitik, om man inte löser de problem som är förknippade med det kommunala flyktingmottagandet.

Inte heller den nya omorganisationen av invandrarverket, som förhoppningsvis ska förkorta väntetiderna, kan förverkligas om ingenting görs på det här området. Förkortningen av de så ofta omdebatterade och rättvist kritiserade väntetiderna, liksom förläggningsvistelsetiden, är direkt beroende av kommunernas benägenhet att ta emot flyktingar. Denna påverkas i sin tur av bostadsbristen.

Vad gäller bostadssituationen för flyktingar har vpk redan tidigare föreslagit en kraftfull statlig satsning på tillfälliga genomgångsbostäder för alla som är i omedelbart behov av en bostad. Bostadssökande som erhåller tillfällighetsbostad ska behålla sin plats i den ordinarie bostadskön. Detta för att garantera att boendeformen inte får bli permanent.

Detta är en nödvändig lösning i den desperata situation vi befinner oss. Invandrarverket har tagit upp detta i sin anslagsframställning. SIV framhåller att det kommer att råda stor brist på permanenta boendemöjligheter för flyktingar som utplaceras från förläggning under budgetåret 1989/90.

Verkets målsättning enligt principbeslut om ny organisation och avarbetningen av såväl tillståndsärenden som förläggningsbeläggning kommer helt att styras av hur verket kan påverka kommunerna ifråga om tillfälliga och snabba bostadslösningar utanför det reguljära bostadsbeståndet. Där-

för kräver invandrarverket i sin anslagsframställning för kollektiva genomgångsbostäder för asylsökande och flyktingar, för vård av barn utan egen vårdnadshavare, samt för vissa transportkostnader 303 miljoner kronor för budgetåret 1989/90.

Regeringen är inte beredd att tillmötesgå kravet, vilket är beklagligt. Vpk föreslår att SIV får 133 miljoner utöver regeringens förslag.

Vpk anser att de asylsökande som finns i olika kommuner och som i dag får stöd enligt det s.k. flyktingbidraget, vilket i många kommuner är avsevärt lägre än socialbidragsnormen, ska kunna få kompletterande ekonomiskt stöd enligt socialtjänstlagen.

Dessutom anser vpk att asylsökande bör ha rätt till allmän sjukvård. Den akutvård de får i dag är helt otillräcklig och den är oftast helt beroende av respektive läkares välvilliga tolkning av vad som är akutvård. Särskilda medel bör tilldelas landstingen för vård av flyktingars psykiska och psykosomatiska sjukdomar.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för flyktingpolitiken,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att flyktingkvoten för den organiserade överföringen av flyktingar till Sverige höjs till 3 000 personer per år,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att visumtvånget inte bör användas för att förhindra utländska medborgare att söka politisk asyl i Sverige.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att visumtvånget för chilenska medborgare bör avskaffas,¹]

3. att riksdagen hos regeringen begär initiativ för att åstadkomma ett samordnat europeiskt ansvarstagande för flyktingproblemen i enlighet med vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de asylsökande som finns i landet skall ha rätt till allmän sjukvård,

5. att riksdagen till ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar för budgetåret 1989/90 anslår 133 miljoner kronor utöver regeringens förslag avseende genomgångsbostäder för asylsökande och flyktingar, vård av barn utan egen vårdnadshavare samt vissa transportkostnader, eller således 2 090 500 000 kronor,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att asylsökande skall kunna få kompletterande ekonomiskt stöd enligt socialtjänstlagen.²]

¹ 1988/89: U511

² 1988/89: So236

6. att riksdagen hos regeringen begär förslag om särskilda medel avsedda för landstingens ökade insatser för vård av flyktingars psykiska och psykosomatiska sjukdomar. Mot. 1988/89 Sf511

Stockholm den 20 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Alexander Chrisopoulos (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)